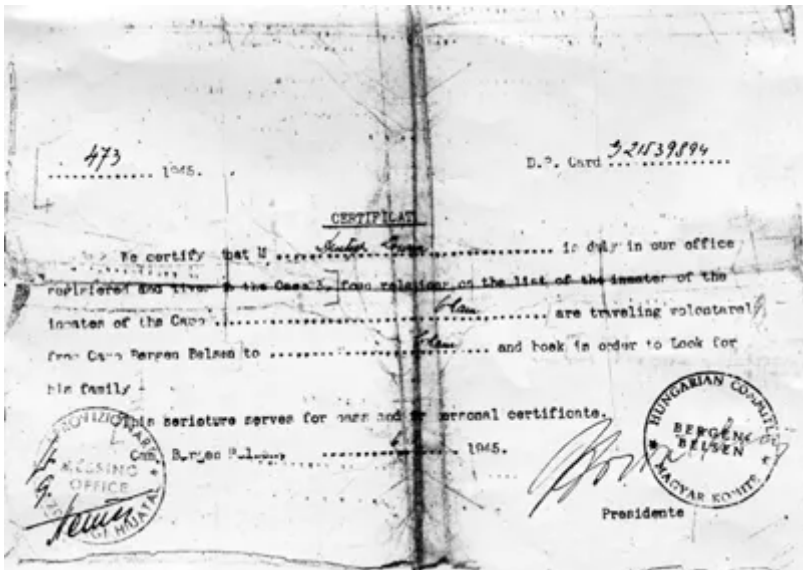

Dóczi Sándorné Szabadulólevele

Ez a Bergen-Belsenben kiállított szabaduló levelem, 1945-ből. 1944 júniusában deportáltak a családommal Auschwitzba. Ott sikerült édesanyámmal együtt maradnunk. Szeptemberben, valamikor az őszi ünnepek környékén kerültünk újabb sorozásra, amikor is kétszáz embert elvittek Salzwedelbe [Ez a tábor a neuengammei koncentrációs tábor egyik altábor volt. -- A szerk.]. Egy kis katonai bázis volt, ha jól tudom. Egy muníciógyárban dolgoztunk két műszakban, tizenkét órában. 1945. április másodikán szabadultunk fel, vagyis a németek akkor már elfutamodtak onnan, és jöttek az amerikaiak, akik adták nekünk a szabadságot. A kerítések nyitva álltak. Mi kint rekedtünk a tábor falain. Anyám sírógörcsöt kapott a félelemtől, hogy hogyan is lesz tovább, mire mondtam én, hogy ezt vártuk tíz hónapon át. Mindenki éhes volt. Az amerikaiak mindent kinyitottak. Megrohantuk az élelmiszerraktárakat; több embernek ez lett a végzete: hirtelen sokat és nehezeket ettek. Az amerikaiak próbálták normalizálni életünket. Innen kerültem át Bergen-Belsenbe, mert ott volt helyük az amerikaiaknak, ott tudtak elszállásolni bennünket. Itt volt valami katonai laktanya, ilyen kőépületek. És miután a katonaság feloszlott és elmenekült, üresen maradt a laktanya, és jó volt erre a célra, hogy a felszabadítottakat elszállásolják. Azt követően egy rövid időre angol fennhatóság alá kerültünk. Majd egy abszolút rövid időre az oroszokhoz, és az angolok adták az elbocsátást. Egy certifikátom van, amivel Bergen-Belsenből tudtunk hazaindulni. 1945. október hetedikéről szól az elbocsátásom Bergen-Belsenben; anyukámé is. Én az édesanyámmal végig együtt voltam, Auschwitzban is, Bergen-Belsenben is, és együtt jöttünk haza, amiről van egy Degob-igazolás [Degob = Magyarországi Zsidó Deportáltakat Gondozó Országos Bizottság]. 1945 októberében kerültem vissza, Budapestre. Vonatra tettek bennünket, vonaton szállítottak, és Prágán keresztül jöttünk Bergen-Belsenből. Beletartott három napot, mert mindig meg kellett várni, amíg a vagonat átcsatolják. Nem egyéni jeggyel jöttünk. Csoportosan, mert több százan jöttünk. Azt hiszem, a cseheket, lengyeleket, jugoszlávokat és magyarokat összesöpörték egy vagonba. Akkor már oroszok voltak mindenhol. Csehországban megszállás, akkor Lengyelország, Magyarország, orosz fennhatóság alatt voltunk. És akkor kaptunk, azt hiszem, ezerötszáz adópengőt, amiért lehet, hogy reggel még kaptál egy kiló kenyeret, de délután már nem [Adópengőt akkor még nem kaphattak, mert azt csak később vezették be. Lásd még: millpengős korszak. -- A szerk.]. Borzasztó gyorsan inflálódott. Miután megjöttünk 1945 októberében, jelentkeztünk a Degobnál. A Bethlen téren volt, ahol ma az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai

Kara van. Akkor egy átmeneti szállás volt, irodák és a hazaérkező deportáltaknak a központja vagy elhelyezési irodája volt. Van is róla papírom. Talán az volt a szerencsém, hogy volt pár pesti rokonunk, aki még itt megvolt, gondolom én. És a mamámmal együtt abban bizakodtunk, hogy a papám meg az öcsém előkerülnek. De ez hiú ábránd volt! Abszolút hiába volt, és igazából nagyon nem is tudtunk örülni, hogy hazaértünk, mert azért ugye nem berendezett lakás várt. Gond volt, hogy hol alszunk, hová megyünk. Volt egy nagynéném, aki befogadott. 1945 októberében hazamentünk a falunkba, Abára. A családi ház már romos volt, mire hazajöttünk. Az ostrom alatt nagyon rossz állapotba került. Gyakorlatilag abban a házban lakni nem lehetett. Pár hónapot a falunkban, albérletben laktunk. Ott laktunk, amíg anyukám próbált megtalálni a régi holmiinkból egyet s mást. Senkink és semmink nem maradt meg igazán, tehát ott sok keresnivalónk nem volt. Én ahhoz fiatal voltam, hogy ottrekedjek. Mamám még egy pár hónapig ott élt az albérleti szobában, míg én előre feljöttem Budapestre, és a cionista mozgalomban próbáltam megkapaszkodni.